

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษา  
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ  
ผู้ตอบแบบสอบถาม ทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาอีก 4 ด้าน คือ ด้านค่านิยมของสังคม  
ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ  
และแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคต โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษา  
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 4 - 6 จำนวน 256 คน ได้รับแบบสอบถาม  
คืนมา 253 ฉบับ และได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์จำนวน 253 ฉบับ คิดเป็น  
ร้อยละ 98.82 นำมาวิเคราะห์ได้ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

| เพศ  | จำนวน | ร้อยละ |
|------|-------|--------|
| หญิง | 184   | 72.80  |
| ชาย  | 69    | 27.20  |
| รวม  | 253   | 100.00 |

จากตาราง 1 แสดงว่านักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.80 ซึ่งมีมากกว่าเพศชายที่มีเพียงร้อยละ 27.20

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

| ชั้นปี      | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------|-------|--------|
| ชั้นปีที่ 4 | 84    | 33.20  |
| ชั้นปีที่ 5 | 85    | 33.60  |
| ชั้นปีที่ 6 | 84    | 33.20  |
| รวม         | 253   | 100.00 |

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีจำนวนมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 33.60 รองลงมาได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 6 ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาเท่ากันคือ ร้อยละ 33.20

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามศาสนา

| ศาสนา  | จำนวน | ร้อยละ |
|--------|-------|--------|
| พุทธ   | 245   | 96.80  |
| คริสต์ | 7     | 2.80   |
| อิสลาม | 1     | 0.40   |
| รวม    | 253   | 100.00 |

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษานับถือศาสนาพุทธ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.80 รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2.80 และศาสนาอิสลาม มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 0.40

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสถานที่เกิด

| สถานที่เกิด | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------|-------|--------|
| ในเขตเมือง  | 183   | 72.30  |
| ในเขตชนบท   | 70    | 27.70  |
| รวม         | 253   | 100.00 |

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษา ส่วนใหญ่มาจากสถานที่เกิดในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 72.30 ซึ่งมากกว่าในเขตชนบท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 27.70

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสภาพสมรสของบิดา-มารดา

| สภาพการสมรสของบิดา-มารดา | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------|-------|--------|
| อยู่ด้วยกัน              | 215   | 85.00  |
| แยกกันอยู่               | 28    | 11.00  |
| หย่า                     | 10    | 4.00   |
| รวม                      | 253   | 100.00 |

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีบิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาคือ แยกกันอยู่ ร้อยละ 11.00 และหย่า มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.00

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสภาพการดำรงชีวิตของบิดา-มารดา

| สภาพการดำรงชีวิตของบิดา-มารดา | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------------------------|-------|--------|
| ยังมีชีวิตอยู่ทั้งคู่         | 218   | 86.20  |
| บิดาถึงแก่กรรม                | 28    | 11.00  |
| มารดาถึงแก่กรรม               | 7     | 2.80   |
| รวม                           | 253   | 100.00 |

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษามาจากครอบครัวที่มีสภาพการดำรงชีวิตของบิดา - มารดา ที่ยังมีชีวิตทั้งคู่มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.20 รองลงมาคือ บิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 11.00 และมารดาถึงแก่กรรมมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.80

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

| อาชีพของบิดา       | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------|-------|--------|
| รับราชการ          | 105   | 41.50  |
| พ่อค้า-นักธุรกิจ   | 80    | 31.60  |
| อื่นๆ              | 38    | 15.00  |
| เกษตรกร            | 19    | 7.50   |
| พนักงานบริษัทเอกชน | 11    | 4.40   |
| รวม                | 253   | 100.00 |

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษามาจากครอบครัวที่มีบิดาประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมาคือ พ่อค้า - นักธุรกิจ ร้อยละ 31.60 ส่วนอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 15.00 เกษตรกร ร้อยละ 7.50 และพนักงานบริษัทเอกชน มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.40



ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

| อาชีพของมารดา      | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------|-------|--------|
| รับราชการ          | 82    | 32.40  |
| แม่ค้า-นักธุรกิจ   | 75    | 29.60  |
| อื่น ๆ             | 67    | 26.50  |
| เกษตรกร            | 18    | 7.20   |
| พนักงานบริษัทเอกชน | 11    | 4.30   |
| รวม                | 253   | 100.00 |

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษามาจากครอบครัวที่มีมารดาประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.40 รองลงมาคือ แม่ค้า - นักธุรกิจ ร้อยละ 29.60 ส่วนอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 26.50 เกษตรกร ร้อยละ 7.20 และพนักงานบริษัทเอกชน มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.30

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามรายได้ของบิดา - มารดา

| รายได้ของบิดา-มารดา | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------------|-------|--------|
| น้อยกว่า 5,000 บาท  | 13    | 5.10   |
| 5,000 - 10,000 บาท  | 24    | 9.50   |
| 10,001 - 15,000 บาท | 40    | 18.20  |
| 15,001 - 20,000 บาท | 46    | 15.80  |
| มากกว่า 20,000 บาท  | 130   | 51.40  |
| รวม                 | 253   | 100.00 |

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวของบิดา - มารดา มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาคือ 10,001 - 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 18.20 ส่วน 15,001 - 20,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 15.80 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 9.50 และน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือนมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่จบการศึกษา

| ภูมิภาคที่จบการศึกษา  | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------|-------|--------|
| ภาคเหนือ              | 175   | 69.20  |
| กรุงเทพมหานคร         | 49    | 19.40  |
| ภาคกลาง               | 16    | 6.20   |
| ภาคใต้                | 6     | 2.40   |
| ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | 5     | 2.00   |
| ภาคตะวันออก           | 2     | 0.80   |
| รวม                   | 253   | 100.00 |

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาจากภาคเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.20 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 19.40 ส่วนภาคกลาง ร้อยละ 6.20 ภาคใต้ ร้อยละ 2.40 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 2.00 และภาคตะวันออกมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 0.80

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามอันดับในการเลือกเข้าศึกษา  
คณะทันตแพทยศาสตร์

| อันดับในการเลือกเข้าศึกษา | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------------------|-------|--------|
| อันดับที่ 1               | 116   | 45.80  |
| อันดับที่ 2               | 104   | 41.20  |
| อันดับที่ 3               | 22    | 8.70   |
| อันดับที่ 4               | 11    | 4.30   |
| รวม                       | 253   | 100.00 |

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาได้เลือกเข้าศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์  
เป็นอันดับที่ 1 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคือ อันดับที่ 2 ร้อยละ 41.20  
ส่วนอันดับที่ 3 ร้อยละ 8.70 และอันดับที่ 4 มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.30

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามประเภทในการสอบคัดเลือกได้

| ประเภทในการสอบคัดเลือกได้ | จำนวน | ร้อยละ |
|---------------------------|-------|--------|
| โควตา                     | 127   | 50.20  |
| ส่วนกลาง                  | 126   | 49.80  |
| รวม                       | 253   | 100.00 |

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่สอบเข้าเรียนคณะทันตแพทยศาสตร์ในจำนวนนักศึกษา 253 คน ได้จากการสอบแข่งขันประเภทโควตาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 50.20 ซึ่งมากกว่าสอบได้จากสอบส่วนกลางที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบที่มีเพียงร้อยละ ร้อยละ 49.80

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามเหตุผลในการเรียน

| เหตุผลในการเรียน                   | จำนวน | ร้อยละ |
|------------------------------------|-------|--------|
| ตั้งใจและต้องการเรียน              | 88    | 34.80  |
| จำใจต้องเรียนเพราะสอบได้           | 60    | 23.70  |
| พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องการให้เรียน | 54    | 21.30  |
| อื่น ๆ                             | 34    | 13.40  |
| เลือกตามเพื่อน                     | 17    | 6.70   |
| รวม                                | 253   | 100.00 |

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาเข้ามาเรียนคณะทันตแพทยศาสตร์ด้วยความตั้งใจ และต้องการที่จะเรียนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.80 รองลงมาคือ จำใจต้องมาเรียน เพราะสอบได้ ร้อยละ 23.70 ส่วนพ่อแม่หรือผู้ปกครองอยากให้เรียน ร้อยละ 21.30 โดยเหตุผลอื่น ๆ ร้อยละ 13.40 และเลือกตามเพื่อนมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 6.70

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของนักศึกษา  
ในด้านค่านิยมของสังคม

| ลำดับที่ | ด้านค่านิยมของสังคม                                                                   | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับทัศนคติ |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| 1        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่สามารถเรียนด้วย<br>ตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย | 4.60      | 0.63 | ดีที่สุด     |
| 2        | วิชาชีพทันตแพทย์มีประโยชน์ต่อตนเองครอบครัว<br>และสังคม                                | 4.57      | 0.61 | ดีที่สุด     |
| 3        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ                                               | 4.41      | 0.63 | ดี           |
| 4        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่อง<br>จากสังคม                             | 3.82      | 0.74 | ดี           |
| 5        | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นแพทย์สาขาหนึ่ง                                            | 3.76      | 0.77 | ดี           |
| 6        | คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์เป็นงานที่ไม่มี<br>ความจำเป็น                              | 3.74      | 0.94 | เป็นกลาง     |
| 7        | วิชาชีพทันตแพทย์มีโอกาสก้าวหน้า                                                       | 3.47      | 0.80 | เป็นกลาง     |
| 8        | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นช่างทำฟัน                                                 | 3.12      | 1.03 | เป็นกลาง     |
| 9        | วิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพอื่นในสังคม                                       | 2.92      | 0.89 | เป็นกลาง     |
| 10       | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ทำเงินได้ดีกว่า<br>วิชาชีพอื่น                          | 2.78      | 0.87 | เป็นกลาง     |
| 11       | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นนักปราชญ์                                                 | 2.56      | 1.00 | เป็นกลาง     |
| รวม      |                                                                                       | 3.27      | 0.31 | เป็นกลาง     |

จากตาราง 14 แสดงว่าโดยภาพรวมแล้วทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาในด้านค่านิยมของสังคม อยู่ในระดับเป็นกลาง ( $\bar{x} = 3.27$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาอยู่ในระดับดีที่สุด คือ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย ( $\bar{x} = 4.60$ ) วิชาชีพทันตแพทย์มีประโยชน์ต่อตนเองครอบครัว และสังคม ( $\bar{x} = 4.57$ ) และ อยู่ในระดับดี คือ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ( $\bar{x} = 4.41$ ) วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคม ( $\bar{x} = 3.82$ ) คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นแพทย์สาขาหนึ่ง ( $\bar{x} = 3.76$ ) ส่วนในข้ออื่นๆ มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับเป็นกลางเท่านั้น ( $\bar{x} = 2.56 - 3.74$ )



ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของนักศึกษา  
ในด้านลักษณะวิชาชีพ.

| ลำดับที่ | ด้านลักษณะวิชาชีพ                                | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับทัศนคติ |
|----------|--------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| 1        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ทักษะ           | 4.69      | 0.49 | ดีที่สุด     |
| 2        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง | 4.58      | 0.55 | ดีที่สุด     |
| 3        | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนมีความละเอียดรอบคอบ  | 4.54      | 0.64 | ดีที่สุด     |
| 4        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ความคิด         | 4.15      | 0.76 | ดี           |
| 5        | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจความเป็นคนได้ดีขึ้น  | 3.57      | 1.07 | ดี           |
| 6        | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยน         | 3.57      | 1.04 | ดี           |
| 7        | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น  | 3.50      | 1.13 | ดี           |
| 8        | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ | 3.35      | 1.09 | เป็นกลาง     |
| 9        | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ แรงงาน         | 2.07      | 0.93 | ไม่ดี        |
| 10       | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่เสี่ยงต่อการติดโรค | 1.53      | 0.76 | ไม่ดี        |
| รวม      |                                                  | 3.55      | 0.48 | ดี           |

จากตาราง 15 แสดงว่าโดยภาพรวมแล้วทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาในด้านลักษณะวิชาชีพ อยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 3.55$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษายู่ในระดับดีที่สุด คือ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ทักษะ ( $\bar{x} = 4.69$ ) วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง ( $\bar{x} = 4.58$ ) วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนมีความละเอียดรอบคอบ ( $\bar{x} = 4.54$ ) และอยู่ในระดับเป็นกลาง คือ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ( $\bar{x} = 3.35$ ) อยู่ในระดับไม่ดี คือ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ แรงงาน ( $\bar{x} = 2.07$ ) วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่เสี่ยงต่อการติดโรค ( $\bar{x} = 1.53$ ) ส่วนในข้ออื่นๆ มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับดีทั้งหมด ( $\bar{x} = 3.50 - 4.15$ )

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของนักศึกษา  
ในด้านการปฏิบัติงาน

| ลำดับที่ | ด้านการปฏิบัติงาน                                                        | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับทัศนคติ |
|----------|--------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| 1        | วิชาชีพทันตแพทย์ต้องใช้เวลาปฏิบัติงานนาน                                 | 4.38      | 0.71 | ดี           |
| 2        | การฝึกปฏิบัติงานทันตแพทย์เป็นการนำความรู้<br>มาประยุกต์ใช้ในทางวิชาชีพ   | 4.34      | 0.62 | ดี           |
| 3        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความภูมิใจ<br>ที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ | 4.13      | 0.70 | ดี           |
| 4        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว                                 | 3.74      | 0.95 | ดี           |
| 5        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ช่วยให้มีความสามารถ<br>ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี | 3.45      | 0.87 | เป็นกลาง     |
| 6        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจงดงาม                                    | 3.34      | 0.86 | เป็นกลาง     |
| 7        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจเศร้าหมอง                                | 3.08      | 1.10 | เป็นกลาง     |
| 8        | ถ้าเลือกประกอบอาชีพอื่นได้ ข้าพเจ้าจะไม่ทำงาน<br>ด้านทันตแพทย์           | 2.63      | 1.24 | เป็นกลาง     |
| 9        | การปฏิบัติงานทันตแพทย์น่าเบื่อหน่าย                                      | 2.61      | 1.02 | เป็นกลาง     |
| 10       | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้สุขภาพทรุดโทรม                                | 1.75      | 0.82 | ไม่ดี        |
| 11       | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความเครียด                                | 1.50      | 0.73 | ไม่ดี        |
| รวม      |                                                                          | 3.18      | 0.48 | เป็นกลาง     |

จากตาราง 16 แสดงว่าโดยภาพรวมแล้วทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาในด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับเป็นกลาง ( $\bar{x} = 3.18$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาอยู่ในระดับดี คือวิชาชีพทันตแพทย์ต้องใช้เวลาปฏิบัติงานนาน ( $\bar{x} = 4.38$ ) การฝึกปฏิบัติงานทันตแพทย์เป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในทางวิชาชีพ ( $\bar{x} = 4.34$ ) การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ( $\bar{x} = 4.13$ ) การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว ( $\bar{x} = 3.74$ ) และอยู่ในระดับไม่ดี คือการปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้สุขภาพทรุดโทรม ( $\bar{x} = 1.75$ ) การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความเครียด ( $\bar{x} = 1.50$ ) ส่วนในข้ออื่นๆ มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับเป็นกลางทั้งหมด ( $\bar{x} = 2.61 - 3.45$ )

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของนักศึกษา  
ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ

| ลำดับที่ | ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ                         | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับทัศนคติ |
|----------|----------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| 1        | ทันตแพทย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน<br>ทุกประเภท                 | 3.94      | 0.78 | ดี           |
| 2        | ทันตแพทย์อดทนต่อการบ่นเกี่ยวกับความ<br>เจ็บปวดของผู้ป่วย             | 3.93      | 0.86 | ดี           |
| 3        | ทันตแพทย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้ป่วย และญาติ                         | 3.89      | 0.71 | ดี           |
| 4        | ทันตแพทย์ตอบคำถามของญาติผู้ป่วยทุกครั้ง                              | 3.88      | 0.72 | ดี           |
| 5        | ทันตแพทย์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป                             | 3.87      | 0.78 | ดี           |
| 6        | ทันตแพทย์ให้ความสนใจได้ถามทุกข์สุขของ<br>ผู้ป่วยเสมอ                 | 3.70      | 0.83 | ดี           |
| 7        | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากญาติผู้มา<br>รับบริการเป็นอย่างดี       | 3.53      | 0.72 | ดี           |
| 8        | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในการ<br>ให้บริการเป็นอย่างดี | 3.52      | 0.80 | ดี           |
| 9        | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากผู้รับบริการ<br>เป็นอย่างดี             | 3.34      | 0.82 | เป็นกลาง     |
| 10       | ญาติผู้ป่วยตำหนิความล่าช้าในการทำงาน<br>ของทันตแพทย์                 | 2.83      | 0.96 | เป็นกลาง     |
| รวม      |                                                                      | 3.64      | 0.47 | ดี           |

จากตาราง 17 แสดงว่าโดยภาพรวมแล้วทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ อยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 3.64$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของนักศึกษาอยู่ในระดับเป็นกลาง คือทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากผู้รับบริการเป็นอย่างดี ( $\bar{x} = 3.34$ ) ญาติผู้ป่วยตำหนิความล่าช้าในการทำงานของทันตแพทย์ ( $\bar{x} = 2.83$ ) ส่วนในข้ออื่นๆ มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับดีทั้งหมด ( $\bar{x} = 3.52 - 3.94$ )

ตาราง 18 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านค่านิยมของสังคม โดยการทดสอบค่าที  
จำแนกตามเพศ

| ข้อที่ | ด้านค่านิยมของสังคม                      | ชาย       |      | หญิง      |      | t     |
|--------|------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|-------|
|        |                                          | $\bar{x}$ | S.D. | $\bar{x}$ | S.D. |       |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์มีประโยชน์ต่อตนเอง       |           |      |           |      |       |
|        | ครอบครัว และสังคม                        | 4.64      | 0.51 | 4.54      | 0.64 | 1.21  |
| 2      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นช่างทำฟัน    | 3.07      | 1.03 | 3.14      | 1.03 | -0.47 |
| 3      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นแพทย์        |           |      |           |      |       |
|        | สาขาหนึ่ง                                | 3.78      | 0.80 | 3.76      | 0.76 | 0.25  |
| 4      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นนักปราชญ์    | 2.52      | 1.11 | 2.57      | 0.96 | -0.35 |
| 5      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่สามารถ     |           |      |           |      |       |
|        | เรียนด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนใน       |           |      |           |      |       |
|        | มหาวิทยาลัย                              | 4.65      | 0.72 | 4.58      | 0.59 | 0.80  |
| 6      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ  | 4.41      | 0.65 | 4.41      | 0.63 | -0.02 |
| 7      | คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์เป็นงานที่ไม่ |           |      |           |      |       |
|        | มีความจำเป็น                             | 3.59      | 1.00 | 3.79      | 0.91 | -1.44 |
| 8      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ทำเงินได้  |           |      |           |      |       |
|        | ดีกว่าวิชาชีพอื่น                        | 2.86      | 0.94 | 2.75      | 0.84 | 0.85  |
| 9      | วิชาชีพทันตแพทย์มีโอกาสก้าวหน้า          | 3.36      | 0.86 | 3.51      | 0.78 | -1.32 |
| 10     | วิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพ     |           |      |           |      |       |
|        | อื่นในสังคม                              | 3.12      | 0.99 | 2.85      | 0.84 | 1.95  |
| 11     | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ได้รับการ  |           |      |           |      |       |
|        | ยกย่องจากสังคม                           | 3.75      | 0.67 | 3.85      | 0.77 | -0.90 |
| รวม    |                                          | 3.27      | 0.29 | 3.26      | 0.32 | 0.19  |

จากตาราง 18 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของ  
นักศึกษาระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ในด้านค่านิยมของสังคม โดยภาพรวม  
ไม่แตกต่างกัน ( $t = 0.19$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าไม่แตกต่างกันทุกข้อ ( $t = 0.25 - 1.95$ )



ตาราง 19 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านลักษณะวิชาชีพ โดยการทดสอบค่าที่  
จำแนกตามเพศ

| ข้อที่ | ด้านลักษณะวิชาชีพ                                    | ชาย       |      | หญิง      |      | t     |
|--------|------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|-------|
|        |                                                      | $\bar{x}$ | S.D. | $\bar{x}$ | S.D. |       |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้แรงงาน              | 2.16      | 0.96 | 2.03      | 0.91 | 0.97  |
| 2      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ความคิด             | 4.09      | 0.89 | 4.17      | 0.71 | -0.81 |
| 3      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้ทักษะ               | 4.64      | 0.57 | 4.71      | 0.46 | -0.90 |
| 4      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีความ<br>รับผิดชอบสูง | 4.55      | 0.58 | 4.59      | 0.55 | -0.53 |
| 5      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่เสี่ยงต่อ<br>การติดโรค | 1.43      | 0.65 | 1.57      | 0.79 | -1.22 |
| 6      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนมีความ<br>ละเอียดรอบคอบ  | 4.42      | 0.77 | 4.59      | 0.58 | -1.63 |
| 7      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่ม<br>สร้างสรรค์ | 3.23      | 1.13 | 3.39      | 1.08 | -1.04 |
| 8      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จักเห็นอกเห็นใจ<br>ผู้อื่น  | 3.35      | 1.17 | 3.55      | 1.11 | -1.29 |
| 9      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจความเป็นคน<br>ได้ดีขึ้น  | 3.46      | 1.13 | 3.61      | 1.05 | -0.96 |
| 10     | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนสุภาพ<br>อ่อนโยน         | 3.52      | 1.16 | 3.58      | 0.99 | -0.38 |
| รวม    |                                                      | 3.49      | 0.54 | 3.58      | 0.45 | -1.28 |

จากตาราง 19 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของ  
นักศึกษาระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง ในด้านลักษณะวิชาชีพ โดยภาพรวม  
ไม่แตกต่างกัน ( $t = 1.28$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าไม่แตกต่างกันทุกข้อ ( $t = 0.38 - 1.63$ )

ตาราง 20 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่าที  
จำแนกตามเพศ

| ข้อที่ | ด้านการปฏิบัติงาน                                                        | ชาย       |      | หญิง      |      | t     |
|--------|--------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|-------|
|        |                                                                          | $\bar{x}$ | S.D. | $\bar{x}$ | S.D. |       |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์ต้องใช้เวลาปฏิบัติงานนาน                                 | 4.29      | 0.73 | 4.41      | 0.70 | -1.18 |
| 2      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้สุขภาพ<br>ทรุดโทรม                            | 1.87      | 0.80 | 1.71      | 0.83 | 1.40  |
| 3      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิด<br>ความเครียด                            | 1.62      | 0.77 | 1.46      | 0.71 | 1.63  |
| 4      | การฝึกปฏิบัติงานทันตแพทย์เป็นการนำ<br>ความรู้มาประยุกต์ใช้ในทางวิชาชีพ   | 4.35      | 0.56 | 4.34      | 0.64 | 0.06  |
| 5      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิด<br>ความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ | 4.26      | 0.70 | 4.08      | 0.70 | 1.81  |
| 6      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจ<br>เศร้าหมอง                            | 3.26      | 1.15 | 3.02      | 1.07 | 1.58  |
| 7      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจง่วง                                     | 3.42      | 0.90 | 3.32      | 0.83 | 0.87  |
| 8      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว                                 | 3.72      | 0.97 | 3.74      | 0.94 | -0.11 |
| 9      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์ช่วยให้มีความ<br>สามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี | 3.38      | 0.99 | 3.48      | 0.83 | -0.87 |
| 10     | การปฏิบัติงานทันตแพทย์น่าเบื่อหน่าย                                      | 2.64      | 0.98 | 2.60      | 1.04 | 0.24  |
| 11     | ถ้าเลือกประกอบอาชีพอื่นได้ ข้าพเจ้าจะ<br>ไม่ทำงานด้านทันตแพทย์           | 2.75      | 1.26 | 2.58      | 1.23 | 0.98  |
| รวม    |                                                                          | 3.23      | 0.49 | 3.16      | 0.45 | 1.16  |

จากตาราง 20 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของ  
นักศึกษาระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ในด้านการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม  
ไม่แตกต่างกัน ( $t = 1.16$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าไม่แตกต่างกันทุกข้อ ( $t = 0.06 - 1.81$ )

ตาราง 21 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ  
โดยการทดสอบค่าที จำแนกตามเพศ

| ข้อที่ | ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน<br>ผู้ป่วยและญาติ                      | ชาย       |      | หญิง      |      | t      |
|--------|----------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|--------|
|        |                                                                      | $\bar{x}$ | S.D. | $\bar{x}$ | S.D. |        |
| 1      | ทันตแพทย์อดทนต่อการบ่นเกี่ยวกับความ<br>เจ็บปวดของผู้ป่วย             | 3.93      | 0.86 | 3.93      | 0.87 | -0.06  |
| 2      | ทันตแพทย์ตอบคำถามของญาติผู้ป่วย<br>ทุกครั้ง                          | 3.84      | 0.74 | 3.90      | 0.72 | -0.55  |
| 3      | ทันตแพทย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน<br>ทุกประเภท                 | 4.07      | 0.83 | 3.87      | 0.76 | 1.70   |
| 4      | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานใน<br>การให้บริการเป็นอย่างดี | 3.57      | 0.88 | 3.50      | 0.77 | 0.58   |
| 5      | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากญาติ<br>ผู้มารับบริการเป็นอย่างดี       | 3.65      | 0.76 | 3.48      | 0.69 | 1.67   |
| 6      | ญาติผู้ป่วยตำหนิความล่าช้าในการทำงาน<br>ของทันตแพทย์                 | 2.70      | 0.99 | 2.87      | 0.95 | -1.33  |
| 7      | ทันตแพทย์ให้ความสนใจได้ถามทุกข์สุขของ<br>ผู้ป่วยเสมอ                 | 3.87      | 0.87 | 3.63      | 0.81 | 2.05 * |
| 8      | ทันตแพทย์ได้รับความร่วมมือจากผู้รับบริการ<br>เป็นอย่างดี             | 3.51      | 0.88 | 3.28      | 0.79 | 1.85   |
| 9      | ทันตแพทย์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป                             | 4.10      | 0.71 | 3.78      | 0.78 | 3.15 * |
| 10     | ทันตแพทย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้ป่วย<br>และญาติ                      | 4.01      | 0.63 | 3.85      | 0.74 | 1.79   |
| รวม    |                                                                      | 3.72      | 0.46 | 3.61      | 0.48 | 1.70   |

\*  $P < .05$

จากตาราง 21 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพทันตแพทย์ของ  
นักศึกษาระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน  
ผู้ป่วยและญาติ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ( $t = 1.70$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า  
ทันตแพทย์ให้ความสนใจใ้ตามทุกข์สุขของผู้ป่วยเสมอ ( $t = 2.05$ ) และทันตแพทย์มีมนุษยสัมพันธ์  
ที่ดีกับคนทั่วไป ( $t = 3.15$ ) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ  
ไม่แตกต่างกัน ( $t = 0.06 - 1.85$ )

ตาราง 22 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านค่านิยมของสังคม โดยการวิเคราะห์  
ความแปรปรวน จำแนกตามชั้นปี

| ข้อที่ | ด้านค่านิยมของสังคม                                                                       | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F        |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|----------|
|        |                                                                                           | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |          |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์มีประโยชน์<br>ต่อตนเองและ สังคม                                           | 4.51        | 0.67 | 4.54        | 0.63 | 4.65        | 0.53 | 1.29     |
| 2      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์<br>เป็นช่างทำฟัน                                                 | 3.13        | 0.94 | 3.33        | 1.05 | 2.90        | 1.05 | 3.70 *   |
| 3      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์<br>เป็นแพทย์สาขาหนึ่ง                                            | 3.93        | 0.74 | 3.69        | 0.79 | 3.67        | 0.77 | 2.98     |
| 4      | คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์<br>เป็นนักปรัชญา                                                 | 2.86        | 0.87 | 2.53        | 1.06 | 2.29        | 0.98 | 7.29 *** |
| 5      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่<br>สามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยไม่<br>ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย | 4.48        | 0.69 | 4.60        | 0.64 | 4.73        | 0.52 | 3.42 *   |
| 6      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่มีเกียรติ                                               | 4.42        | 0.56 | 4.39        | 0.62 | 4.42        | 0.71 | 0.06     |
| 7      | คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์<br>เป็นงานที่ไม่มีความจำเป็น                                  | 3.90        | 0.84 | 3.81        | 0.91 | 3.50        | 1.01 | 4.43 **  |
| 8      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่<br>ทำเงินได้ดีกว่าวิชาชีพอื่น                              | 2.58        | 0.88 | 2.75        | 0.87 | 3.00        | 0.82 | 5.00 **  |
| 9      | วิชาชีพทันตแพทย์มีโอกา<br>สก้าวหน้า                                                       | 3.64        | 0.82 | 3.39        | 0.80 | 3.38        | 0.76 | 2.98     |

ตาราง 22 (ต่อ)

| ข้อที่ | ด้านค่านิยมของสังคม                                   | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F      |
|--------|-------------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|--------|
|        |                                                       | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |        |
| 10     | วิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพอื่นในสังคม       | 2.73        | 0.86 | 3.00        | 0.93 | 3.05        | 0.86 | 3.25 * |
| 11     | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคม | 3.80        | 0.80 | 3.76        | 0.75 | 3.89        | 0.68 | 0.59   |
| รวม    |                                                       | 3.29        | 0.30 | 3.28        | 0.29 | 3.23        | 0.33 | 0.70   |

\*  $P < .05$ \*\*  $P < .01$ \*\*\*  $P < .001$ 

จากตาราง 22 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 ชั้นปีที่ 6 ในด้านค่านิยมของสังคม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ( $F = 0.70$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อต่อไปนี คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นช่างทำฟัน ( $F = 3.70$ ) วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่สามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย ( $F = 3.42$ ) และวิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพอื่นในสังคม ( $F = 3.25$ ) ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์เป็นงานที่ไม่มีความจำเป็น ( $F = 4.43$ ) และวิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ทำเงินได้ดีกว่าวิชาชีพอื่น ( $F = 5.00$ ) ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นนักปราชญ์ ( $F = 7.29$ ) ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ( $F = 0.06 - 2.98$ )

สำหรับข้อที่มีความแตกต่างกัน ได้ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference) ปรากฏดังตาราง 23



ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในด้านค่านิยมของสังคมด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญ  
น้อยที่สุด (LSD) ระหว่างชั้นปี

| ด้านค่านิยมของสังคม                                                                | ชั้นปี | $\bar{x}$ | ชั้นปี |   |   |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|--------|---|---|
|                                                                                    |        |           | 4      | 5 | 6 |
| คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นช่างทำฟัน                                              | 4      | 3.13      |        |   |   |
|                                                                                    | 5      | 3.33      |        |   | * |
|                                                                                    | 6      | 2.90      |        |   |   |
| คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นนักปราชญ์                                              | 4      | 2.86      |        | * | * |
|                                                                                    | 5      | 2.53      |        |   |   |
|                                                                                    | 6      | 2.29      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาที่สามารถเรียนด้วย<br>ตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย | 4      | 4.48      |        |   | * |
|                                                                                    | 5      | 4.60      |        |   |   |
|                                                                                    | 6      | 4.73      |        |   |   |
| คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์เป็นงานที่ไม่มี<br>ความจำเป็น                           | 4      | 3.90      |        | * | * |
|                                                                                    | 5      | 3.81      |        |   |   |
|                                                                                    | 6      | 3.50      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่มีรายได้ดีกว่า<br>วิชาชีพอื่น                        | 4      | 2.58      |        |   | * |
|                                                                                    | 5      | 2.75      |        |   |   |
|                                                                                    | 6      | 3.00      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพอื่น<br>ในสังคม                                | 4      | 2.73      |        | * | * |
|                                                                                    | 5      | 3.00      |        |   |   |
|                                                                                    | 6      | 3.05      |        |   |   |

จากตาราง 23 ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าในหัวข้อ คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นช่างทำฟัน นักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 ในหัวข้อ คนทั่วไปเห็นว่าทันตแพทย์เป็นนักปราชญ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 หัวข้อวิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่สามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 หัวข้อ คนทั่วไปเห็นว่างานทันตแพทย์เป็นงานที่ไม่มีความจำเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 หัวข้อ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ทำเงินได้ดีกว่าวิชาชีพอื่น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 และในหัวข้อที่ร่ววิชาชีพทันตแพทย์มีฐานะสูงกว่าวิชาชีพอื่นในสังคม นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6

ตาราง 24 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านลักษณะวิชาชีพ โดยการวิเคราะห์  
ความแปรปรวน จำแนกตามชั้นปี

| ข้อที่ | ด้านลักษณะวิชาชีพ                                    | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F         |
|--------|------------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|-----------|
|        |                                                      | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |           |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่ใช้แรงงาน          | 2.27        | 1.01 | 1.99        | 0.89 | 1.94        | 0.84 | 3.25 *    |
| 2      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่ใช้ความคิด         | 4.21        | 0.73 | 4.11        | 0.88 | 4.13        | 0.76 | 0.47      |
| 3      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่ใช้ทักษะ           | 4.61        | 0.49 | 4.68        | 0.49 | 4.77        | 0.47 | 2.47      |
| 4      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่มีความรับผิดชอบสูง | 4.57        | 0.52 | 4.58        | 0.52 | 4.60        | 0.62 | 0.04      |
| 5      | วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพ<br>ที่เสี่ยงต่อการติดโรค | 1.61        | 0.88 | 1.53        | 0.75 | 1.45        | 0.63 | 0.87      |
| 6      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคน<br>มีความละเอียดรอบคอบ  | 4.52        | 0.70 | 4.49        | 0.63 | 4.61        | 0.53 | 0.71      |
| 7      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มี<br>ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ | 3.76        | 0.89 | 3.00        | 1.18 | 3.29        | 1.06 | 11.39 *** |
| 8      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จัก<br>เห็นอกเห็นใจผู้อื่น  | 3.80        | 1.03 | 3.12        | 1.21 | 3.58        | 1.06 | 8.44 ***  |
| 9      | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจ<br>ความเป็นคนได้ดีขึ้น  | 3.77        | 0.96 | 3.34        | 1.18 | 3.60        | 1.03 | 3.54 *    |

ตาราง 24 (ต่อ)

| ข้อที่ | ด้านลักษณะวิชาชีพ                            | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F    |     |
|--------|----------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|------|-----|
|        |                                              | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |      |     |
| 10     | วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคน<br>สุภาพอ่อนโยน | 3.73        | 0.92 | 3.27        | 1.15 | 3.70        | 0.97 | 5.37 | **  |
| รวม    |                                              | 3.69        | 0.46 | 3.41        | 0.50 | 3.57        | 0.43 | 7.47 | *** |

\*  $P < .05$ \*\*  $P < .01$ \*\*\*  $P < .001$ 

จากตาราง 24 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 ชั้นปีที่ 6 ในด้านลักษณะวิชาชีพ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ( $F = 7.47$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อต่อไปนี้ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้แรงงาน ( $F = 3.25$ ) และวิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจความเป็นคนได้ดีขึ้น ( $F = 3.54$ ) ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นสุภาพอ่อนโยน ( $F = 5.37$ ) ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ( $F = 11.39$ ) และวิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ( $F = 8.44$ ) ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ( $F = 0.04 - 1.47$ )

สำหรับข้อที่มีความแตกต่างกัน ได้ดำเนินการการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference) ปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในด้านลักษณะวิชาชีพด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญ  
น้อยที่สุด (LSD) ระหว่างชั้นปี

| ด้านลักษณะวิชาชีพ                                | ชั้นปี | $\bar{x}$ | ชั้นปี |   |   |
|--------------------------------------------------|--------|-----------|--------|---|---|
|                                                  |        |           | 4      | 5 | 6 |
| วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้แรงงาน          | 4      | 2.27      |        | * | * |
|                                                  | 5      | 1.99      |        |   |   |
|                                                  | 6      | 1.94      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ | 4      | 3.76      |        | * | * |
|                                                  | 5      | 3.00      |        |   |   |
|                                                  | 6      | 3.29      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น  | 4      | 3.80      |        | * |   |
|                                                  | 5      | 3.12      |        |   | * |
|                                                  | 6      | 3.58      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจความเป็นคนได้ดี      | 4      | 3.77      |        | * |   |
|                                                  | 5      | 3.34      |        |   |   |
|                                                  | 6      | 3.60      |        |   |   |
| วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยน         | 4      | 3.73      |        | * |   |
|                                                  | 5      | 3.27      |        |   | * |
|                                                  | 6      | 3.70      |        |   |   |
| รวม                                              | 4      | 3.69      |        | * |   |
|                                                  | 5      | 3.41      |        |   | * |
|                                                  | 6      | 3.57      |        |   |   |

จากตาราง 25 ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาพรวม สรุปได้ว่าทัศนคติต่อวิชาชีพในด้านลักษณะวิชาชีพนั้นแตกต่างกัน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีความแตกต่างกันพบว่า

ในหัวข้อ วิชาชีพทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ใช้แรงงาน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 หัวข้อ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 หัวข้อ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 หัวข้อ วิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เข้าใจความเป็นคนได้ดี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และในหัวข้อที่ว่าวิชาชีพทันตแพทย์สอนให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6

ตาราง 26 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์  
ความแปรปรวน จำแนกตามชั้นปี

| ข้อที่ | ด้านการปฏิบัติงาน                                                            | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F      |
|--------|------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|--------|
|        |                                                                              | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |        |
| 1      | วิชาชีพทันตแพทย์ต้องใช้<br>เวลาปฏิบัติงานนาน                                 | 4.24        | 0.70 | 4.46        | 0.72 | 4.43        | 0.68 | 2.45   |
| 2      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้สุขภาพทรุดโทรม                                | 1.88        | 0.88 | 1.62        | 0.79 | 1.75        | 0.79 | 2.08   |
| 3      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้เกิดความเครียด                                | 1.67        | 0.77 | 1.42        | 0.75 | 1.42        | 0.64 | 3.29 * |
| 4      | การฝึกปฏิบัติงานทันตแพทย์เป็น<br>การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ใน<br>ทางวิชาชีพ   | 4.30        | 0.58 | 4.33        | 0.62 | 4.40        | 0.66 | 0.66   |
| 5      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้เกิดความภูมิใจที่ได้ช่วย<br>เหลือเพื่อนมนุษย์ | 4.13        | 0.74 | 4.09        | 0.70 | 4.17        | 0.67 | 0.22   |
| 6      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้จิตใจเศร้าหมอง                                | 3.14        | 1.03 | 2.91        | 1.20 | 3.20        | 1.04 | 1.74   |
| 7      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้จิตใจดงาม                                     | 3.49        | 0.84 | 3.22        | 0.90 | 3.32        | 0.81 | 2.07   |
| 8      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ทำให้จิตใจก้าวร้าว                                 | 3.79        | 0.91 | 3.51        | 0.98 | 3.92        | 0.91 | 4.28 * |
| 9      | การปฏิบัติงานทันตแพทย์<br>ช่วยให้มีความสามารถใน<br>การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี | 3.65        | 0.84 | 3.28        | 0.88 | 3.43        | 0.87 | 3.98 * |

ตาราง 26 (ต่อ)

| ข้อที่ | ด้านการปฏิบัติงาน       | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F       |
|--------|-------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|---------|
|        |                         | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |         |
| 10     | การปฏิบัติงานทันตแพทย์  |             |      |             |      |             |      |         |
|        | นำเบื่อนหน่วย           | 2.87        | 0.90 | 2.36        | 1.17 | 2.61        | 0.62 | 5.31 ** |
| 11     | ถ้าเลือกประกอบอาชีพอื่น |             |      |             |      |             |      |         |
|        | ได้เข้าพเจ้าจะไม่ทำงาน  |             |      |             |      |             |      |         |
|        | ด้านทันตแพทย์           | 2.73        | 1.13 | 2.51        | 1.33 | 2.65        | 1.25 | 0.69    |
| รวม    |                         | 3.26        | 0.45 | 3.07        | 0.51 | 3.21        | 0.40 | 4.23 *  |

\* P &lt; .05

\*\* P &lt; .01

จากตาราง 26 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 ชั้นปีที่ 6 ในด้านการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 4.23$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อต่อไปนี้ การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความเครียด ( $F = 3.29$ ) การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว ( $F = 4.28$ ) และการปฏิบัติงานทันตแพทย์ช่วยให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ( $F = 3.98$ ) ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่การปฏิบัติงานทันตแพทย์นำเบื่อนหน่วย ( $F = 5.31$ ) ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ( $F = 0.22 - 2.45$ )

สำหรับข้อที่มีความแตกต่างกัน ได้ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference) ปรากฏดังตาราง 27



ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในด้านการปฏิบัติงานด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญ  
น้อยที่สุด (LSD) ระหว่างชั้นปี

| ด้านการปฏิบัติงาน                                                        | ชั้นปี | $\bar{x}$ | ชั้นปี |   |   |
|--------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|--------|---|---|
|                                                                          |        |           | 4      | 5 | 6 |
| การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความเครียด                                | 4      | 1.67      |        | * | * |
|                                                                          | 5      | 1.42      |        |   |   |
|                                                                          | 6      | 1.42      |        |   |   |
| การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว                                 | 4      | 3.79      |        |   |   |
|                                                                          | 5      | 3.51      |        |   | * |
|                                                                          | 6      | 3.92      |        |   |   |
| การปฏิบัติงานทันตแพทย์ช่วยให้มีความสามารถ<br>ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี | 4      | 3.65      |        | * |   |
|                                                                          | 5      | 3.28      |        |   |   |
|                                                                          | 6      | 3.43      |        |   |   |
| การปฏิบัติงานทันตแพทย์น่าเบื่อหน่าย                                      | 4      | 2.87      |        | * |   |
|                                                                          | 5      | 2.36      |        |   |   |
|                                                                          | 6      | 2.61      |        |   |   |
| รวม                                                                      | 4      | 3.26      |        | * |   |
|                                                                          | 5      | 3.07      |        |   | * |
|                                                                          | 6      | 3.21      |        |   |   |

ตาราง 27 ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาพรวม สรุปได้ว่าทัศนคติต่อวิชาชีพในด้านการปฏิบัติงานนั้นแตกต่างกัน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีความแตกต่างกัน พบว่า ในหัวข้อ การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้เกิดความเครียด นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 หัวข้อ การปฏิบัติงานทันตแพทย์ทำให้จิตใจก้าวร้าว นักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 6 หัวข้อ การปฏิบัติงานทันตแพทย์ช่วยให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และในหัวข้อที่ว่า การปฏิบัติงานทันตแพทย์น่าเบื่อหน่าย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5

ตาราง 28 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน  
ผู้ป่วย และญาติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน จำแนกตามชั้นปี

| ข้อที่ | ด้านความสัมพันธ์กับผู้<br>ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ                          | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F    |
|--------|---------------------------------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|------|
|        |                                                                           | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |      |
| 1      | ทัศนตแพทย์อดทนต่อการปน<br>เกี่ยวกับความเจ็บปวดของผู้ป่วย                  | 3.81        | 0.94 | 3.99        | 0.84 | 4.00        | 0.81 | 1.29 |
| 2      | ทัศนตแพทย์ตอบคำซักถาม<br>ของญาติและผู้ป่วยทุกครั้ง                        | 3.89        | 0.71 | 3.84        | 0.74 | 3.92        | 0.73 | 0.28 |
| 3      | ทัศนตแพทย์ให้ความเป็นกันเอง<br>กับผู้ร่วมงานทุกประเภท                     | 4.04        | 0.65 | 3.82        | 0.89 | 3.95        | 0.77 | 1.60 |
| 4      | ทัศนตแพทย์ได้รับความร่วมมือ<br>จากผู้ร่วมงานในการให้<br>บริการเป็นอย่างดี | 3.63        | 0.79 | 3.41        | 0.88 | 3.51        | 0.72 | 1.60 |
| 5      | ทัศนตแพทย์ได้รับความร่วมมือจาก<br>ญาติผู้มารับบริการเป็นอย่างดี           | 3.60        | 0.73 | 3.55        | 0.78 | 3.44        | 0.63 | 1.05 |
| 6      | ญาติผู้ป่วยตำหนิความล่าช้าใน<br>การทำงานของทัศนตแพทย์                     | 2.86        | 0.96 | 2.79        | 1.00 | 2.83        | 0.93 | 0.11 |
| 7      | ทัศนตแพทย์ให้ความสนใจไต่ถาม<br>ทุกข์สุขของผู้ป่วยเสมอ                     | 3.71        | 0.78 | 3.68        | 0.88 | 3.69        | 0.84 | 0.03 |
| 8      | ทัศนตแพทย์ได้รับความร่วมมือ<br>จากผู้รับบริการเป็นอย่างดี                 | 3.48        | 0.83 | 3.33        | 0.82 | 3.23        | 0.80 | 1.99 |
| 9      | ทัศนตแพทย์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ<br>คนทั่วไป                             | 3.92        | 0.68 | 3.72        | 0.92 | 3.96        | 0.68 | 2.44 |

ตาราง 28 (ต่อ)

| ข้อที่ | ด้านความสัมพันธ์กับผู้<br>ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ | ชั้นปีที่ 4 |      | ชั้นปีที่ 5 |      | ชั้นปีที่ 6 |      | F    |
|--------|--------------------------------------------------|-------------|------|-------------|------|-------------|------|------|
|        |                                                  | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. | $\bar{x}$   | S.D. |      |
| 10     | ทันตแพทย์ให้ความเป็นกันเองกับ<br>ผู้ป่วยและญาติ  | 3.95        | 0.66 | 3.75        | 0.74 | 3.98        | 0.73 | 2.53 |
| รวม    |                                                  | 3.69        | 0.46 | 3.59        | 0.53 | 3.65        | 0.42 | 0.96 |

จากตาราง 28 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาาระหว่าง  
ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 ชั้นปีที่ 6 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ โดยภาพรวม  
ไม่แตกต่างกัน ( $F = 0.96$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันทุกข้อ  
( $F = 0.03 - 2.53$ )

ตอนที่ 3 แนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคต

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามหน่วยงานที่ต้องการทำงาน

| หน่วยงานที่ต้องการทำงาน | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------------------|-------|--------|
| ภาครัฐราชการ            | 231   | 91.30  |
| ภาคเอกชน                | 22    | 8.70   |
| รวม                     | 253   | 100.00 |

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษามีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคตตามหน่วยงานภาครัฐราชการมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.30 และภาคเอกชนมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 8.70

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกลำดับการเลือกหลังสำเร็จการศึกษา

| ลำดับการเลือกหลังสำเร็จการศึกษา         | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------------------------|-------|--------|
| ทำงานก่อนสักระยะหนึ่งแล้วค่อยศึกษาต่อ   | 195   | 77.10  |
| สมัครทำงานทันที                         | 36    | 14.20  |
| อื่น ๆ                                  | 11    | 4.30   |
| ศึกษาต่อระดับปริญญาโท                   | 8     | 3.20   |
| ศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรหลังปริญญา | 3     | 1.20   |
| รวม                                     | 253   | 100.00 |

จากตาราง 30 แสดงว่านักศึกษามีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคต โดยคาดหวังหลังจากการสำเร็จการศึกษาแล้วคิดว่าจะทำต่อทันที คือ ทำงานก่อนสักระยะหนึ่ง แล้วค่อยศึกษาต่อมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือ สมัครทำงานทันที ร้อยละ 14.20 ส่วนอื่น ๆ ระบุ อาทิเช่น ใช้ทุนแล้วหางานอื่นทำดีกว่า, ศึกษาต่อศาสตร์ด้านอื่นที่สนใจก่อน, ทำงานก่อนว่าเป็นอย่างไรแล้วค่อยตัดสินใจแผนต่อไป, ทำงานก่อนแล้วค่อยคิดเรียนต่อ หากมีโอกาส, ไปเรียนคณะอื่นเพิ่มเติม, ศึกษาต่อสาขาอื่นเช่น MBA และยังไม่ทราบ จำนวน 11 คน ร้อยละ 4.30 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ร้อยละ 3.20 และศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรหลังปริญญาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.20

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสถานที่ที่ตั้งใจจะเลือกไปทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษา

| สถานที่ที่ตั้งใจจะเลือกไปทำงาน<br>เมื่อสำเร็จการศึกษา | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------------------------------------------------|-------|--------|
| ต่างจังหวัด                                           | 189   | 74.70  |
| ในเมืองใหญ่                                           | 50    | 19.80  |
| กรุงเทพมหานคร                                         | 14    | 5.50   |
| รวม                                                   | 253   | 100.00 |

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษามีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคตโดยตั้งใจที่จะเลือกสถานที่ไปทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจที่จะเลือกไปทำงานต่างจังหวัดมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.70 รองลงมาคือในเมืองใหญ่ ร้อยละ 19.80 และกรุงเทพมหานครมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.50

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามโรงพยาบาลที่ตั้งใจจะไปทำงาน  
เมื่อสำเร็จการศึกษา

| โรงพยาบาลที่ตั้งใจจะไปทำงานหลังสำเร็จการศึกษา | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------------------------------|-------|--------|
| โรงพยาบาลชุมชน                                | 177   | 70.00  |
| โรงพยาบาลศูนย์                                | 35    | 13.80  |
| อื่น ๆ                                        | 26    | 10.30  |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด                      | 15    | 5.90   |
| รวม                                           | 253   | 100.00 |

จากตาราง 32 แสดงว่านักศึกษาที่มีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคตโดย  
ตั้งใจที่จะเลือกไปทำงานตามโรงพยาบาลชุมชนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลง  
มาคือ โรงพยาบาลศูนย์ ร้อยละ 13.80 ส่วน อื่น ๆ ระบุ อาทิเช่น โรงพยาบาลเอกชน, คณะทันต  
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, โรงพยาบาลของกระทรวงกลาโหม, อยากรับเป็นอาจารย์สอนใน  
คณะทันตแพทยศาสตร์, คลินิกเอกชน, ทำในมหาวิทยาลัย, หน่วยงานของเทศบาล, สภากาชาด  
ไทย, ยังไม่ได้คิด, ยังไม่แน่ใจ, ยังไม่ทราบเพราะไม่เข้าใจแต่ละหน่วยงานว่าแตกต่างกันอย่างไร และ  
ที่ไหนก็ได้ที่มีโรงพยาบาลและมีงานให้ทำ จำนวน 26 คน ร้อยละ 10.30 และสำนักงานสาธารณสุข  
จังหวัด มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.90



ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามเขตที่ต้องการทำงาน

| เขตที่ต้องการทำงาน | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------|-------|--------|
| เขตชนบท            | 127   | 50.20  |
| เขตในเมือง         | 126   | 49.80  |
| รวม                | 253   | 100.00 |

จากตาราง 33 แสดงว่านักศึกษา ที่มีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคต โดยตั้งใจเลือกทำงานในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 50.20 และ 49.80 ตามลำดับ

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามจังหวัดที่ต้องการไปทำงาน

| จังหวัดที่ต้องการไปทำงาน | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------|-------|--------|
| จังหวัดต่าง ๆ 39 จังหวัด | 134   | 53.00  |
| จังหวัดเชียงใหม่         | 66    | 26.10  |
| จังหวัดนครสวรรค์         | 19    | 7.50   |
| จังหวัดเชียงราย          | 17    | 6.70   |
| กรุงเทพมหานคร            | 17    | 6.70   |
| รวม                      | 253   | 100.00 |

จากตาราง 34 แสดงว่านักศึกษามีแนวโน้มในการเลือกสถานที่ทำงานในอนาคต โดยต้องการไปทำงานในจังหวัดที่ตนเองได้เลือกไว้ตามความต้องการโดยที่นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจจังหวัดที่ตนเองต้องการทำงานมากที่สุดโดยมีจังหวัดที่ถูกเลือกทั้งสิ้น 43 จังหวัด และมีความถี่จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มี 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองลงมาคือจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 7.50 ส่วนจังหวัดเชียงราย, กรุงเทพมหานคร มากเป็นอันดับสามคือ ร้อยละ 6.70 และส่วนที่เหลืออีก 39 จังหวัด มีความถี่จากมากไปหาน้อยในการเลือก ดังนี้ คือ จังหวัดน่าน, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดลำปาง, จังหวัดกระบี่, จังหวัดชลบุรี, จังหวัดกำแพงเพชร, จังหวัดลำพูน, จังหวัดแพร่, จังหวัดระยอง, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดอุทัยธานี, จังหวัดตราด, จังหวัดกาญจนบุรี, จังหวัดตาก, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดพะเยา, จังหวัดพิจิตร, จังหวัดเพชรบูรณ์, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดนครนายก, จังหวัดปทุมธานี, จังหวัดจันทบุรี, จังหวัดราชบุรี, จังหวัดนนทบุรี, จังหวัดสระบุรี, จังหวัดลพบุรี, จังหวัดสิงห์บุรี, จังหวัดสุพรรณบุรี, จังหวัดนครปฐม, จังหวัดเพชรบุรี, จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดสุราษฎร์ธานี, จังหวัดชุมพร, จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 53.00 ของนักศึกษาทั้งหมด